

SÈRIE 3

EXERCICI 1. Anàlisi crítica de fonts

[2,5 punts]

1.1.

(0,50 punts)

El context de la primera portada correspon als darrers dies de la Catalunya republicana. En el periòdic es fa una crida a convertir el Llobregat en el Manzanares de Catalunya, al·ludint a l'heroica defensa de Madrid contra el feixisme.

1.2.

(0,50 punts)

La segona portada fa referència a les primeres hores de presència de les tropes franquistes a Barcelona i es destaca l'adhesió de Barcelona a l'exèrcit de Franco.

1.3.

(1,5 punts)

El subtítol de la primera portada és el d'un diari al servei de la democràcia, mentre que en el segon cas es fa al·lusió al fet de ser un diari al servei del general Franco i d'Espanya. La comparació permet pensar en el paper propagandístic de la premsa, i els problemes que té l'objectivitat en temps de guerra i de dictadura, al marge que *La Vanguardia* havia estat un periòdic habitualment vinculat al liberalisme monàrquic i, per tant, antirepublicà.

EXERCICI 2. Situeu-vos en el temps utilitzant termes històrics

OPCIÓ A

[2,5 punts]

1,5 punts: valoració del contingut de la redacció.

1 punt: ús correcte de cinc termes històrics.

Salvador Seguí, CNT, pistolisme, llei de fugues i Sindicats Lliures.

Cal tenir en compte la creació de la CNT, que rebé un gran impuls a redós de la primera guerra mundial, el rerefons de la revolució bolxevic a Rússia i el creixement de la producció industrial i dels preus. A més, cal incloure la convocatòria de la vaga general revolucionària de 1917. Aquest clima d'extrema conflictivitat social es manifestarà en la vaga el 1919 a la companyia elèctrica La Canadenca, que acabà amb el reconeixement de la jornada laboral màxima de 8 hores. (1,5 punts). D'altra banda, el fenomen del pistolisme, una guerra social que va dur a l'enfrontament entre grups de sicaris contractats per la patronal –sumats a membres dels Sindicats Lliures–, i de faccions radicals de l'anarquisme, suposà centenars d'atemptats i d'assassinats –entre ells el líder obrer Salvador Seguí el 1923–, alguns d'ells amb el mètode de la llei de fugues (1 punt).

OPCIÓ B

1,5 punts: valoració del contingut de la redacció.

1 punt: ús correcte de cinc termes històrics.

Republicanisme, carlisme, Pablo Iglesias, estabilitat del sistema i torn dinàstic.

L'alumnat haurà de partir de la política repressiva i excloent de la Restauració. Raonar sobre el significat del torn dinàstic conservador i liberal, amb el preu de la marginació de partits republicans i del carlista i dels primers nuclis socialistes dirigits per Pablo Iglesias (1,25 punts). D'altra banda, al·ludir als trets institucionals que donaren estabilitat al sistema corrupte: el dèficit de representativitat política originat pel falsejament electoral; la manca de garanties jurídiques i l'abús dels drets i llibertats dels ciutadans; la manca d'independència del poder judicial, la inexistència real de pluralisme polític i una premsa instrumentalitzada pel poder executiu, entre d'altres (1,25 punts).

EXERCICI 3. Exposeu un tema a través dels descriptors del glossari

[2,5 punts]

1 punt: descripció i explicació dels continguts.

1 punt: raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ A

Cal que l'alumnat expliqui la Constitució de 1876 segons els principis de la sobirania compartida, que atorgava al rei i a les Corts un paper central en el sistema polític, així com a la religió catòlica. Significativament, l'èmfasi en les prerrogatives règies facilità l'excés de protagonisme d'Alfons XIII i no ajudà a la seva continuïtat (1 punt). Afegit a això, la Constitució republicana de 1931 definí Espanya com una república democràtica de treballadors, establí un parlament monocameral mentre que l'Estat no tenia religió oficial. A més, garantí la igualtat de drets entre sexes i protegí la situació dels treballadors (1 punt). En darrer terme, cal fer notar que la constitució d'una monarquia constitucional podia ser liberal, però no per això ser democràtica, al no garantir els drets i llibertats dels ciutadans (0,5 punts).

OPCIÓ B

L'alumnat ha d'explicar les causes de l'establiment de la Mancomunitat el 1914, relacionant les etapes i els seus tres presidents. Ha de consignar els àmbits en què es va desenvolupar i els resultats més rellevants (1 punt). En contrast amb la política inspirada per la Lliga Regionalista –entre d'altres aspectes, en el terreny educatiu o l'agrari–, caldrà explicar les línies mestres del règim autonòmic republicà liderat per Esquerra Republicana de Catalunya (1 punt). Finalment, s'ha de fer una breu reflexió sobre la supressió d'aquestes institucions fent esment a les polítiques anticatalanistes de la dictadura de Primo de Rivera i de la dictadura del general Franco (0,50 punts).

EXERCICI 4. Poseu a prova els vostres sabers

Marqueu la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (cada encert val 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen) [2,5 punts].

Solució: 1a, 2b, 3b, 4b, 5d, 6b, 7b, 8d, 9b i 10c.

Valor total de l'exercici: 2,5 punts.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero.

Correctes	Incorrectes	Puntuació
10	0	2,5
9	0	2,25
9	1	2,17
8	0	2
8	1	1,92
8	2	1,84
7	0	1,75
7	1	1,67
7	2	1,59
7	3	1,51
6	0	1,5
6	1	1,42
6	2	1,34
6	3	1,26
6	4	1,18
5	0	1,25
5	1	1,17
5	2	1,09
5	3	1,01
5	4	0,93
5	5	0,85
4	0	1
4	1	0,92
4	2	0,84
4	3	0,76
4	4	0,68
4	5	0,6
4	6	0,52

Correctes	Incorrectes	Puntuació
3	0	0,75
3	1	0,67
3	2	0,59
3	3	0,51
3	4	0,43
3	5	0,35
3	6	0,27
3	7	0,19
2	0	0,5
2	1	0,42
2	2	0,34
2	3	0,26
2	4	0,18
2	5	0,1
2	6	0,02
2	7	0
2	8	0
1	0	0,25
1	1	0,17
1	2	0,09
1	3	0,01
1	4	0
1	5	0
1	6	0
1	7	0
1	8	0
1	9	0
0	---	0